

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki »függetlenségi párt« közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy hasábol perit sorát: 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többes
hirdetéseket alk. szívet a leg-
olcsóbb árért vételek fel-
Bélyegdíj minden külön beki-
tásért 30 kr.
Hirdetést vagy felajánlást magában
foglaló újdonság sora 50 krajcár.
„Nyitár”-ben megjelenő kéle-
mény minden perit sora 30 kr.
Hirdetéseket felvételre a kiadó
Hivatásban, KUTASI I. Könyv-
nyomdájában, valamint ZICHNER
nyomdájában, valamint H. Könyv-
nyomdájában, iradjában is.
Név nélkül vagy bérmentlenül
beküldött levelek nem vétel-
nek igyelemben.
Kéziratok vissza nem
adatok.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 fr.—kr.
Fél évre 5 —
Negyed évre 2 — 50.
Egyes szám 5 kr.
A lap az előfizetést illető min-
den közzétételre: Nagy-hatvan-
utca, 1564. szám, Duszeoeky
ház. — a szerkesztőségbe bér-
mentve küldendő.
Előfizethető helyben:
TELEGYDI K. LAJOS és ISt.
OSATHY K. ROLY könyv-
kereskedésben és a kiadóhiva-
talban KUTASI IMRE könyv-
nyomdájában a postahivatalok
nálán.

Kalendorok.

Sokféle kalendor van a világon, a kiket a tisztességes társadalom kivétel magából. Veszedelemes valamennyi, mert mind a zavarosban igyekszik halászni. Egyik kisebb körben családok és társulatokban zavarja a vizet s lesi az alkalmas pillanatot, hogy mint az éhes ölyv lecsapjon áldozatára, a másik országok felett csapong, párthiveket szerez s szövi a hálót a fennálló uralom megbuktatására.

A mikor a politikai kalendorok felszínre vetődnek, ezek a közeledő vihárt jelentik, — mint a sirályok megjelenése a tenger háborgásait. Hogy most felszínre vetődtek a politikai kalendorok, ez azt bizonyítja, hogy Európára veszedelmes idők következnek.

Európa már régóta egy kitörő háboru izgalmi alatt áll. Tudja mindenki, hogy csak egy fegyvernek kell eldördülnie s Európa lángokba borul. A komoly politikusok, az igazi hazafiak, aggódva őrzik hazájuk sorsát, félnek a háboru iszonyaitól s azoktól a következményektől, melyek a háborukból hazájukra s nemzetükre háromolhatnának.

Nem egy a kalendorok, a politikai élet vézmadarai. Ezek szeretik, ha a tenger háborog s felszínre veti az iszapot, a fenének fekvő hullát, a melyből lakmározhatnak. Minél nagyobb a háborgás, minél nagyobb a zavar, annál vigabbbak ők. Az ő szívetjük a békétlenségben, a felforgásban van, zenéjük a javszékelés s a haldoklók halálhorgése.

Ilyen kalendora van ma Franciaországban s ilyen kalendoraik vannak Oroszországban. A két békétlen állam a kalendorok hazája ma. Az egyikben egy szónokló operett-generális, Boulangere lép fel, a másikban felfogadott debreczeni a bolgár hadsereg két lázadó tiszteje: Grajev és Benderov. A harmadikat, Nabokov kapitányt már elérte végzete; az utolsó lázítási kísérletnél elesett.

Boulangere tábornok diktatúrára törekszik. Ő a háborupárt feje Franciaországban, legalább eddig az volt. Mint hadügyminiszter nagy népszerűségnek örvendett; nem esoda, mikor százazereket kül-

tött az állam pénztárából, a hadügyi titkos alaptól népszerűségének emelésére. — Csinálta a népszerűséget pénzzel, a míg a hatalmi polcon állt, mikor aztán elűzték onnan, apró cselekkel, kicsinyes fondorlatoikkal.

Párisban tudták a komoly politikusok, hogy Boulangere veszedelmes ember, a ki önző és hiu, a ki hajba, veszedelmbe sodorhatja Franciaországot. Már is úgy viselte magát, mint diktátor. A kormány háta megett paktált az orosz cszár, üzeneteket váltott minisztertársai tudta nélkül, egyszóval politikát csinált a maga szakállára.

Mikor miniszteriumával együtt megbukott, utódja az új hadügyminiszter, az agitációk meleg ágyából, Párisból eltette Boulangere az ország egy félreessé részébe, Clermond-Ferrandba hadtestparancsnoknak. Ez az állapot türehtetlen volt a nagyra-vágó Boulangere-ra nézve. Páristól távol, mit sem tehetett. A hadügyi titkos alap sem állt többé rendelkezésére s így nem szubvencionálhatta többé lapjait. Minden utat, módot felhasználta, hogy beszéltesse magáról, hogy a könnyen feloldó francia népből ki ne törődjék emléke.

A hadügyminiszter meg nem engedte neki többszöri kérése daczára sem a Párisba jövetelt s ő mégis elment. Áruhába öltözött, két szemüveggel és sántikálva járkált Párisban, hol felkereste barátait, titkos összejöveteleket tartott s készítette a talajt maga mellett egy plebiszcitumra, mely III. Napoleont egykor a diktátorságra s később a trónra segítte. Mint tábornok képviselte magát a parlamentben s nyilatkozta, hogy része volna e mozgalmakban.

Egyszóval, minél nagyobb volt a háboru veszélye, Boulangere annál többet beszéltetett magáról.

Feltűnik, hogy a francia nép, mely annyi tapintatlanságot követett meg el, a mely a lépre. Örommel csalódtunk; Boulangere mellett csak egy számba nem vehető töredék harcolt, de már az is lemondott a disztelen és sikerrel nem biztató küzdelemről. Boulangere ki fogják dobni a hadseregből s a polgári elem az új polgárt nem akarja befogadni. A képviselői va-

lasztásoknál lemondtak komoly felléptetésétől s barátai a plebiszcitumot nem forszírozák tovább, mert látják, hogy a csatát már is elvesztették.

Az orosz kormány felfogadott bolgár kalendoraira csak most vár még az igazi szereplés. Boulangere egyidőre legalább letűnt a felszínről. Grujev és Benderov még csak most vetődtek fel. Az orosz kormány magához rendelte a két lázadót. Szüksége van rájuk, mert a forradalmi akarnak szítani s erre e két kalendor fellette szükség van.

Az igazán veszedelmes napok csak most virradnak Bulgáriára és Ferdinánd fejedelemre. Valami rothad Dániában. A csend felette aggasztó. Meglepetéseknek vagyunk előestéjén. A kalendorok, a sirályok megjelentek már, a vihar nem fog sokáig várni magára.

Halálozások. Perczel Béla, a legfőbb itelőségek elnöke, a volt igazságügyminiszter, a képviselőház volt elnöke vasárnapra viradó éjjel meghalt. Perczel Béla 1819-ben született Tolna-megye Borsöny nevű helységében. Őt is, valamint Mór és Béla testvéreit, Vörösmarty Mihályt nevelte, 1839-ben Perczel Béla Tolna-megyei szolgálatba lépett, 1848-ban pedig már Tolna-megyei alispánja volt, 1860-ban tanácsosnak nevezték ki a helytartó tanácshoz, e hivatalát azonban csak egy évig viselte. 1865-ben az országgyűlésen a bonyhádi kerület képviselte, 1872-ben a képviselőház első alelnökévé választották, 1875-ben az igazságügyi tárcazt vállalta el, később pedig a Curia elnökevé nevezetett ki. Báró Vay pánya, s a szabadságharcz alatt vitéz őrnagy, 85 éves korában elhunyt. A megboldogult fő ur bátyjának: b. Vay Miklósnak Élte utolsó napjait Vattan tölötte s ott hunyt el szombaton O. v. Schweidl Józsefnél. Zlotillói Bilinszka Doniczella, Schweidl József tábornok aradi vértanu özvegye, életeinek 84-ik évében Budapesten elhunyt.

A csallóközi inség. A felső-csallóközi inségbizottság gyűlést tartott Somorján. — A mire egyetlen szükség van az inséges községekben, az iránt tettek intézkedéseket. Molnar főszoigabiró bejelentette, hogy a királyi adófelügyelő felterjesztést fog tenni a miniszterhez, hogy az inséges községeknek adjon halasztást az adó beintetésére, ennél fogva adatokat ker az inség okairól. — A bizottság ezeket az üles jegyzőkönyvében Bittó Béni elnök előadása nyomán összefoglalta s rendelkezésére bocsátotta az adófelügyelőnek. A

főszoigabiró ezután azt jelentette, hogy az inségesek száma 1608-ra apadt, mert Hidas, Eberhardt, Fél és Madarász községek inségeseit Apponyi György gr., Béke és Csütörtök ehezőt pedig Wiener lovag nagytudvalevőleg eddig is nagylelkűleg gondoskodtak a kenyér nélkül való nép nyomorának enyhítéséről. A megvétel eddig csak 2000 frtot kapott a bizottság.

A francia választások. Ha a vasárnap két képviselőválasztás eredményéről kellene Franciaország jövőjére következtetést vonni, akkor az eredmény teljesen lesújtó lenne. Anarchia és háboru — azt az eszmét képviseli az a két jelölt, ki körül a választók többsége csoportosult. Marseilleben (Boucher du Rhone megye) Pyat Felix a hirhedt, de már elagott kommunista kapta meg az abszolút többséget. Közvetlenül utána következett a monarchista jelölt, Herve, ki programjában a királyság visszaállítását a legerélyesebben hirdette s a ki az összes beadott szavazatok egy negyed részénél többet egyeztetett magára. Ez is mindenesetre figyelemre méltó jelenség. Csak harmadik helyen következett a köztársasági jelölt, s csupán egy nyolczadát kapta az összes szavazatoknak. Marseilleben is jutottak szavazatok Boulangere tábornokra. De mivel a szavazó lapokat valami formahiba miatt a rendőrség lefoglalta, a Boulangere szavazatok száma itt még ezerre sem ment. Annál nagyobb mérvet öltött a Boulangere hajsza Laonban, vagyis Aisneme megyében, hol senki sem kapta meg az abszolút többséget. Boulangere ne gy e n o t e z e r n e l több szavazatot esett s közte és a radikális jelölt közt lesz a szűkebb választás. A francia nép tehát, mint az események mutatják, még mindig nem gyógyult ki a Boulangere-betegségből.

Az angol önkormányzat reformja. Az angol kormány az angol és walesi grófságok helyi kormányzatának átalakítása tárgyában törvényjavaslatot terjesztett elő — s az „Sonne”-jválszása”-mely elvált a „Királyság”-Lionubum jelentések szerint az a legmesszebb menő, legradikálisabb, legforradalmibb rendszabály, mely valaha az angol parlament elé került s mely annál nagyobb feltűnést kelt, mert a konzervatív Salisbury-kormány terjesztette elő. Benne a kormány a leghatározottabban demokratikusabb elveket vallja s még sokkal messzebbre megy, mint Gladstone legszélsőbb hívei.

Külföldi hírek. Rajner főherczeg és neje Franciaországból a mult héten Olaszországba utaztak s most Ventimigliában időznek. Kölnben Hermann titkos tanácsos 45,000 márkát ajándékozott munkászakak — építésére. Oszkár svéd herczeg, miután esküvéje Munk Ebba kisasszonnyal már véghez ment, hivatalos értesítés szerint már

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

A mit a vasuton hallottam.

— Elbeszélés. —
Irta: Ábrai Károly.
Éjfel felé járt az idő, dermesztő hideg volt, a hőmérő 21 fokot mutatott 0 alatt. Az egész földet óriási fehér hólepel borította, melyek az izzani látszó csillagok fényében miriád gyémánt szemekként ragyogtak; a „Szirius” apró csillagait mint valamely szétszakadt égi meteor tűzcseppei szikráztak. Ilyenkor csak az hagyja el a barátságos otthon meleg tűzhelyét, kit erre körülményei kényszerítenek.
Utazó bundamba burkoltan ültem egy vasuti másodosztályu kocsi szögletében; forró lehelitem a hideg légben fagyos zuzmaraként lepte el téli öltönyöm felhajtott peremjét. Két uti társam különben a divanon végig nyújtózkodva, aludtak az igazak álmát: Comis voyageurök voltak, oda sem néztek az ily „kis hideg”-nek; pár órával ebből beszélte az egyik, hogy ő a mult év telet Szibériában töltötte, ennek nevezetesebb kereskedelmi városait utazván be; mit neki holmi magyarországi tél! melyben én majd hogy csonttá nem fagytam.
Didérgésem közepette eszembe jutott, hogy míg a másodosztályu kocsiakba csak meleg vízzel telt bádögcsöveket raknak, addig a harmadosztályu utasok kemenczéiben vígan pattog a kőszén melengető tüze.
A legközelebbi állomásnál fölkerstem a vonatvezetőt, hogy egy harmadosztályu kocsi nyisson föl számomra, meg akarom kissé melegíteni dermedt tagjaimat.

— Tessék: — mondá föltárva egynek aajtáját.
Csak úgy tödült ki rajta a meleg levegő, bár kapadohány füst és egyéb kevesebb kellemes parfümökkel is vegyülve. De csak hogy meleg volt!
A kemence közelében foglaltam helyet, honnan a többiek kissé távolabb húzódtak; kipirult arcaim mutatták, hogy náluk más éghajlat: nyar van!
Utársaim legnagyobb részben a munkás osztályhoz tartoztak; elég hangosan s elégtel kedélyvel társalogtak egymással, leginkább az időjárásról, a nagy hidegről, a soha nem látott sok hóról, az elelmi cikkek drágaságairól, s több oly mindennapi dolgokról, melyek foglalkozásai vagy fogalmuk körébe leginkább beletartoznak.
Csak egy meggyerő arcu ifju, és mellette ülő fiatal nő nem vettek részt a közös társalgásban, egy pár sarokba vonulva halk bizalmas beszélgetést folytattak egymással; s egymásra függesztett ragyogó tekintetök elarula, hogy az első forró szerelem üdvözítő boldogságáról suttogtak.
Szeretem tanulmányozni az embereket, kikkel időszakonként összejövök, kinézésükből, ruházatükből s beszédükből vonni következtetést társadalmi állásaira, foglalkozásaira, miveltésükre és jellemökre.
A többieket nem valami nehéz volt azonnal fölismernem, egy pár sertéskereskedő, néhány katona, kik haza utaztak, nők, kik minden másodnap zöldség és más elelmi cikkekkel szállítanak a fővárosba, utazó iparossegéd és a többi. Kiki arról beszélt leginkább, a mivel foglalkozni szokott.
Egyedül ama főnebb említett ifju pár nem vett részt ez ideig egyetlen hanggal is a társalgásban, a férfi, a nő kezzeit kezzeibe kul-

solva tartotta, mintha féltene, hogy az el akar tőle menekülni, pedig az a forró tekintet, melylyel a nő rajta csüngött, az a bizalmasság, melylyel mintegy hozzá tapadt, azt látszottak mondani: hogy az egész életen keresztül nem öhajt tőle elválni.
Vagy boldog jegyes pár, vagy ifju házasság, gondolám magamban, testvérek között ritkán lehet ily gyöngéd szeretetet találni, ezeket legtöbbször csak a megszokás csatolja egymáshoz.
Orosháza körül jártunk, az ifju, öltözete s kinézése után itélve nem az alföld szülöttek látszott; apró stíru fehér szőrguba volt könnyedén vállaira vetve, fején sajátos alakú kis körzetű fekete kalap, melyeneket az alföldön nem lehet látni, gazdag szőke haja s kicsiny lencsziájú bajusza és sötét kek szemei sem vallottak alföldi típusra, míg a fiatal nő úgy arcazt mint öltözetét tekintve, egészen e vidék szülötteinek látszott.
Elhatároztam, hogy beszélgetést kezdek velök:
— Kegyed ifju barátom, — mondám az előbbihez intezve szavam, — ugy-e nem e tájra való?
— Nem! — válaszolt röviden.
Kiejtéséről azonnal tudtam, hogy felvidéki.
— Messze utazik kegyed?
— Elég messze!
Hm! gondolám magamban, ennek nem valami sok kedve van társalogni; de azért nem adtam föl a reményt, hogy őt szóra fogom bírni.
— Szabad kérdezmem, hogy honnan jön most?
— Vásharhelyről!
— S hová utazik?
— Bocskóra!

Ez jó messze föld, ha geográfiai ismeretem nem csal; én csak egyetlen Bocskót ismerek hazánkban.
— Máramarosmegyébe? — tudakolám tovább.
— Igen! Járt az ur ott valaha?
— Nehány év előtt a rhói havasok között vadásztam medvére.
Ezzel ismét be volt fejezve társalgásunk, melynek folytatásához, az ifjunak épen nem látszott, hogy kedve volna!
Érdeklődésem azonban már oly mérvben volt felkeltve, hogy nem hagyhattam félbe a megkezdett társalgást.
— Sokáig volt ön Vásharhelyen?
— Csak három hetig.
Ismét elhallgattunk; ugy látszott, hogy ennek az ifjunak egyedül kedvese számára van szava.
— Hol lakott ön, mielőtt Vásharhelyre jött volna?
— Szegeden!
— Ön nem oda való, viseletre nem alföldi lakosra mutat.
— Három esztendő tölöttem Szegeden.
— Bizonyosan nagyon tetszett ott önnök?
— Azt épen nem mondatom.
— Hát akkor miért volt ön ott anny ideig?
— Jöttem volna én uram, sohajtott föl az ifju nagyon elkömolodyva, — de nem csatottak.
A mellette ülő fiatal nőre tekintetmem, kitalálni véltem elhallgatott gondolatát. — De hátha ez tartóztatta, miért nem tetszett neki ott? — Hiszen az ifju szerelem bubája, a sivatag pusztáját is eden-kertté varázsolja!
— Mivel foglalkozott kegyed Szegeden?

tal. 11
62. szám
2000,000 Palaokk.
ORRAS.
20 év
üzlet-he-
középen,
ál-
lezve, lakás-
kiadó, érte-
nyossal:
József.
Diszkvallel
1871-ben.

mentegődik. Dehogyan él abból! Dehogyan harrapta meg máskor a kutya! Bent se volt más... Na hát akkor csak kotródjék el knd, mert ha ki nem lódul, nyolc napra lecsukatom a mestersége miatt.

S a mint lassan kifelé kullog, a fogai között mormogja: — Bizony, a szegény embernek már panaszkodnia sem szabad...

Közgyűlés mintegy tíz tartatott volna vasárnap. Kettő részvét híján elnapoltatott. Kár itt, a hol oly sok felé van igénybe véve minden ember, hogy egy időben tartanak annyi közgyűlést. Ez rossz munka felosztás három-négy közgyűlés elég volna egy napra, másként az erők szétforgácsoltatnak.

Hatalozások. Március hó 18-tól márc. hó 24-ig meghaltak városunkban: Gál Juliánna 1. é. ref. tudóhurut, Szőke Dániel 21. é. ref. veselőb, Magyar Juliánna 7. é. kath. torokgyík, Alcznauer? luth. halvaszultó fia, özv. Bagdán István, 74. é. ref. aggkór, özv. Vágó András 75. é. ref. aggkór, Papp Erzsébet 1. hó. ref. veszületett gyengeség, Karap Imre 6. hó. ref. veszületett gyengeség, József 1. hó. ref. veszületett gyengeség, Mihály István 28. é. ref. tudóhurut Rác Zsuzsanna 11. é. ref. aggkór, Csurgó András 36. é. ref. tudóhurut, Bujdosó Juliánna 57. é. ref. aggkór, Nemes Mária 1. é. ref. göresök, Tóth Mária 1. é. gőr. kath. tudóhurut Barokői Ottó 1 1/2. é. r. kath. tudóhurut, Takács József 26. é. ref. öngyilkos, Neumann Margit 4. h. zsidó, aszkór, Hollander Samuel 21. é. zsidó, tudóvész, Berkovics József 2. hó. zsidó göresök, Hatvani István 34. é. ref. tudóvész. (Folyt. köv.)

A helyi vasut igazgatósága ellen azon panaszt vettük, hogy takarékosági cselzatló nem alkalmas futót a helyi vasut mozdonyain, így a fűtést is maga a gépész végzi. S midőn a gépész a fűtés miatt lejár, nincs a ki a pályára figyeljen, az sincs, a ki csengessen s ily körülmények között nem csoda, ha az elgázolások mind gyakoribbakká lesznek. A közbiztonsági szempont tehát azt kívánja, hogy a gépész mellett futó is alkalmaztassék.

Az időjárás szeszélyei. Európa különböző részeiből érkező tudósítások szerint az időjárás a legtöbb helyen még mindig nem engedett zordságából. Németországban a hóréteg újabb rendkívüli arányban növekedett így Hamburgban 20, Berlinben 25, Königsbergben 42, Kasselben 34, Magdeburgban 46 cenzimtimeternyre emelkedett. A szárazföldnek egész északi felében erős fagyok vannak, melyek délen az Alpekek legalsó határáig érezhetők voltak. Németországban a reggeli hőmérséklet 4 és — 16° Celsius közt váltakozik. Az Elba torkolatán még a tegnapelőtti napig nem volt szabad víz látható, ugyintén a Keleti-tengerbe szakadó folyók torkolatai is mind jéggel vannak borítva. Oroszországban kemény tel uralkodik, míg Keletről s Oroszországból enyhébb tavaszi időjárást jelentenek gyakori esőzettel. A magas hegysegekben újabb roppant nagy havazások voltak. A légnyomásnak tartós süllyedésből következtetve, a legközelebbi napokra is borús, csapadékokra hajlandó hűvös időt lehet a mérsekeltebb éghajlatu területeken várni.

„Hortobágy“ című számrejtvenyünket, melynek megfejtőt lapunk tegnapi számában közöltük, megfejtette Ujágh Zoltán is, kinek neve vétedésből kimaradt a megfejtők névsorából.

Köszönetnyilvánítás. — A debreczeni takarékpénztár f. 1888 évi március hó 11-én tartott rendes közgyűlése alkalmával a debreczeni könyvnyomdások segélyező egylete részére 10 fnt azaz tíz ostrt. ért. frtot volt szives adományozni. Mely kegyes adományért egy a társulat tek. igazgatóságának, mint a tek. közgyűlésnek a fent jelzett egylet nevében halás köszönetemet nyilvánított. Debr. 1888. márc. 27. Az elnökség.

Köszönetnyilvánítás. A helybeli takarékpénztárnak f. évi március 11-én tartott rendes közgyűlése az ingyenes lakoztatási alap részére 50 forintnyi adományt szavazván meg, ezen összeget a takarékpénztári igazgatóság kezelmhez juttatta, melyet is én a ref. egyháznak idevonatkozó — pénztárába bevételre utalványoztam. E jöteknységért fogadják a takarékpénztár közgyűlése, közlebből annak igazgatósága halás köszönetem nyilvánítását. Debreczenben, 1888. márc. 26-án. Szűcs István egyházi főgondnok

Köszönetnyilvánítás. — A „Debreczeni Takarékpénztár“ f. évi március hó 11-én tartott évi rendes közgyűlésén a mult évi nyereségből a helybeli ev. elemi iskola részére 20 frtnyi adományt szavazott meg, átszámztatván egyúttal ez összeget rendeltetési helyére. A helybeli ág. hitv. ev. egyház előjárósága ennélfogva kötelességének tartja, fennevezett intézetnek ez uton is halás köszönetet kifejezni. Isten áldása a jókedvű adakozón! — Debreczen, 1888. márc. 26-án. Materny Lajos lelkész.

Köszönetnyilvánítás. A debreczeni takarékpénztár tekintetes igazgatósága folyó hó 11-én tartott közgyűlésének határozata folytán a kereskedő ifjak önképző egyesülete részére 20 forintot sziveskedett kezelmhez juttatni, mely kegyes adományért egyesületünk nevében ezenel halás köszönetemet nyilvánított. Debreczen, 1888. március 27-én. — Biró József elnök.

A dr. Popp féle anatherin készítményekből szóló és lapunk mai számában foglalt hírdetést, ajánljuk olvasóink becses figyelmébe.

Biztos gyógyítás. Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében, fel-fúvásban, szorulásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi „Moll féle seidlitz porok“ használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 1 fnt. Szétküldés naponta utánvéttel Moll A. győgy-szerész és cs. k. udv. szállítótól Bécs, 1. Tuchlauben 9. A vidéki győgy-szerárakban határozottan Moll A. készítménye, az ő gyári jelvével és a áírásával kérendő.

Szatmár-Németi pusztulása. A szatmári árvízről a „Szatmár-Németi sz. kir. város árvíz védelmi és segélyező bizottsága“ a „Szamos“ legutóbbi számában a következő megható részletet közli a lefolyt veszedelemlől: „Szatmár-Németi sz. kir. város történetének lapjain szomorú események fogják örökre emlékeztetése tenni a folyó hó 15-ik és 16-ik napjait. Midőn ugyanis a hazafias lelkesedés felmagasztosult érzellemmel ünnepeite országszerte ama nagy nap emlékeit, melyen államéletünk egén szabadságunk hajnala első ízben derengett föl; midőn az egykori március hó 15-nek névű történetet s a hozzá fűződött szabadságharcnak oly sok felemelő epizódját, edes visszaemlékezések közt tette megbeszélés tárgyává az elő nemzedék: ez nap utolsó óráiban nagy csapással sújtá Isten városunk népet, melynek hatása alatt még e pillanatban is tudóvő állunk a rémletes kép előtt, nem tudva elhatározni, melyik ama megdöbbentőbb része, mit fel kellene mutatnunk, hogy az emberbaráti szeretet részvétét s áldozatkészségét mielőbb tette ebresszük! Az erős tél a Szamos folyót vastag jégkéreggel vontá be. A vármegyecsak és keleti részén elterülő hegyek hóval valának fedve s magas, felnyult alakjaik mintegy előre is intek a síkság népet, hogy az olvadás idején megfogják tölteni a medret és próbára teendik a védőtölteseket. E tudatban az elővigyázat és éberség munkálata a töltések föl karban tartására minden lehető elkövetett. Meg-meguguló aggodalmainkat ellensúlyozta a remény még akkor is, midőn a szomszéd helység határában kitört Szamos szántóföldjeinket a város keleti és északi határában teljesen elborította. Vártuk a jégzárlást és biztunk védőtöltesünk erősségében. Végre március 15-én megpattan a jégpáncél s óriási arabjai nagy morajjal vonultak le a feldagadt folyó hullámain. E körülmény fölötti örömrünk azonban nem volt sokáig tartó, mert az e miatt rohamosan növekvő víz újabb aggálylyal tölté el lelkünket.

Remény és folytonos aggodalmak közt el-tük át az időt esteli 6 óráig. Ekkor lőn jelezve, hogy a feltornyosult jégfalom ismét megmozdult és most már megállapodás nélkül folytatja pályafutását. És e pillanatban meg-szűnt a veszély fenyegetése, eloszlott minden aggály s a város nepe megszabadulva a bajok gondolatától, nyugodtan hájtá e fejét az e-jjeli pihenésre. Ande korai volt a nyugalomra teres, mert a zajlásnak indult jégtozong, mint-ha csak gonosz szeszélyű játékok akarja üzni a résztől remegő neppel, pár kilométernyi hal-lad as után ismét megienekített s egymásra hal-mozdott testével eltorlaszolván a folyó szabad mentet, kenzseríté azt medrenek elhagyására. A felduzzadt folyó nagy erje most már at-zsakítá a város felé eső töltést s erőszakkal kivivott utján zuhogva önté vizet az aradat a folyó felszínénél 2 méterrel melyebben tekvő város nyugati utcaiból, beltelekre és kert-jeire egyaránt. Ejjel 11 óra volt, midőn a veszharangok szomorú zúgása jelezte a be-állott katasztrófát. Harangok zúgása, az aradat moraja, a meglepett emberek segélykiáltása, edesanyák ketszebeesett jajjai s a gyermekek síró hangja, mind összevegyülve, szivszaggató erővel hatottak a sötét éjben meg a legközö-nyösebb vermerekre is. A sebesen betörő víz elől a nép ama része, mely a veszélyt kö-rábban észrevette, rémülten futott a város ma-gasabb pontjaira, ott hagyva házat és vagyónát; a másik része pedig a meglepetés zava-rában a szerény házak padlásaira vonult, s ott várta be szivszorongva a csolnakokkal ér-kező emberbarátok mentő vállalkozását. Haj-nalra víz alatt volt a város negyedrésze s a lakosság ezrei hajlek és elelem nélkül sápadt és bánatos arcczal állottak a mindinkább fel-nyomuló víz szelen, mely életök egész szer-zeményét elpusztította vagy a romok alá dön-té. A borzasztó éjszakához hasonló volt a rá következő nappal is. Az emberbarátok egy ré-sze csolnakokban és deregleken sietett a mentés munkáját teljesíteni ott, hol az éjjeli töltések emelése által tartá vissza az előnyo-muló vizet, nehogy a város többi részére meg-hozza a nyemortó Egész napon át kitartólag küzdött az emberi erő a hatalmas elem ere-jével, de a tapasztalat végre is azt igazolta, hogy nem lélegeztő eredménynyel.

Estvél 6 órákor ugyanis újból meg-köndultak a veszharangok, jelezve a víz növekedését és figyelmeztetve a lakosságot, hogy teljes erővel lejtse ki védképességét. Leirhatatlan a felelem, mely az adott vesz-jelre ért vett az emberek szíven. Mindnyájan éreztük a veszély nagyságát s mindinkább tünédezett a remény, hogy elkerülhetjük süjtő hatalmát lly érzelme közt mentünk ismét egy borzasztó éjszakának! — A veszbizottság végre belátván azt, hogy a város teljes elpusztulásának megakadályozására nem kínal-kozik más eszköz, mint a folyó túlsó part-jának szabadba tetele, táviratban kérte a ma-gas kormányt a N. Károly felé vezető or-szágot áttörésére. Az engedély megérkezése után a hatóság közegei, a katonák és mun-

kások siettek a munka végrehajtására, de már akkor a felettünk örködő végzet úgy intézkedett, hogy a folyó átvágás nélkül is megtalálta útját s vad zuhogással önté ki tar-talmát a sík mezők és szántóföldekre. Ez történt március 16-án, szorongattatásunk má-sodik napjának éjjelén 10 órákor. A most csak a város közelében újabb töltés-sza-kadás nem történik, a további veszélytől meg-van mentve. És hála a Gondviselésnek, ma már aggodalmaink megszűntek s helyettük a részvét foglalja el szívünket, mely segíteni óhajt a szenvedő szegényeken! Ilyenek pe-dig nagy számmal vannak s midőn a veszély után e sorokat írjuk, még mindig 600 vagyon nélküli maradt szegény nyér a városi köz-pénztár s a közadakozás segélyével napi élé-lmezést és várua várjuk a tavaszi munka be-állat, midőn talán mindenki megkeresheti — mindennapi táplálékát. A város virágzó 26 utcáján, tehát a város területének egy jó ne-gyedén, a hivatalos megállapítás szerint már idáig is 200 ház dől romba. A menekülők egészen szegény része a középületekben lőn elhelyezve, a többi rész pedig könyörtöl em-berkek, rokonok és ismerősök vendégszerető hajlekait vette igénybe. A ledőlő házak hány család szerzeményét temettek romjai alá s a víz által felaztatott hajlékokból hány fog meg a földdel egyenlővé lenni, azt e pillanatban az emberi számítás nem tudja megmondani. Örök hála a Gondviselésnek, hogy midőn a felbőszült elem elpusztította a munkának és szorgalomnak annyi gyümölcsét, rombolása közben is megkímélte az emberek életét. E veghetetlen igazalmak között élő szerencsétlen város március hó 20-án újabb rémhírek öj-tették kétségbe. Kolozsvárról sürgönyöztek a városi hatóságok, hogy a rohamosan meg-indult erdélyi vizekkel szemben a kellő óvó intézkedéseket tegyette. A Szamos is emel-kedni kezdett. A hír szerencsére nem valóstul meg és így Szatmárnak csak vízzel borított utcáival és az egyre omló házakkal kell bi-ztosító és mentő intézkedéseit végezni. A vá-ros területének vízzel elöntött része a föld-nyelveket és szigeteket nem számítva, az egész terület ötöd részét képezi.

Hazánk s a külföld. — A párbaj Grönlandban. A párbajnak egy különös neme divik Grönlandban. Ha egy előkelő származású grönlandi férfi egy más által sérte érzi magát, nyomban hazafelé rohan és gyútkölteményt ír, melyben bosszusá-gát és összes csipős élczét kiönti. Ha megvan a költemény, a sérteft fel addig olvassa fel társainak, míg ezek könyv nélkül megtanulják. Ezután tudtára adja ellenfelének, hogy vele egy megszabott helyen és időben találkozni akar. Az alatt a sérteft fel is hasonló poemát tákol össze. A találkozó helyen a sérteft fel dobzó mellett előadja verszetét és barátjai chorusban kísérik. Minden képezhető módon iparkodik ellenfelet nevétségessé tenni és társai, kötelességszerűen is, hangos kacagásba törnek ki. A végig bosszantott sérteft nem ma-rad adós a gyúnyolással és a jelenlevők a per-patvar végén azt nyilvánítkják ki győztesnek, a ki ellentelet maró élzre és gúnyra felül-multa.

Muzsák. — Az írők és művészek társasága Ur-váry Lajos elnöklete alatt vasárnap tartotta évi rendes közgyűlését, melyen Dolinay Gyula felolvasta titkári jelentését, megemlékezvén a társaság erdélyi kirándulásáról és a tél folya-mán rendezett irodalmi és művészeti estélyei-ről. Vegül a jelentés tudomásul vétele után megválasztottak: elnökeknek Urváry Lajos, al-elnökeknek Paulay Ede és Váry Antal; igazgatónak Hentaller Lajos és Szohner An-tal titkárnak Dolinay Gyula; választmányi tagoknak: Abrányi Emil, Arányi Miksa, Csá-voleszky Lajos, Falk Miksa Fenyvessy Ferencz, Gelléri Mór, Kaffka László, Komocsy József, Lukács Gyula, Molnár Antal, Maszák Hugó, Sonnenfeld Zsigmond, Radó Antal, P. Szath-mary Károly, Bercesenyi Bela, Bellovics Imre, Bignio Lajos, Bobula János, Ernei József, Evva Lajos, Feszty Árpád, Gassi Ferencz, Grill Richard, Gyenes László, Mihályi Károly, Szacsavay Imre, Szana Tamás, Tóth Imre és Vidor Pál.

Közgazdaság. — Gabnáraak. (Budapest terménytőzsde márc. 24.) Buza tavaszra 7.05—7.07 — Buza őszre 7.40—7.42 frt. — Tengeri 1888 máj.—júniusra 6.17—6.19 Zab tavaszra 5.10—5.12 frton. Káposz-tarepce augusztus— szeptemberre — — frton. — 155 836.380 frt kölcsön. Ennyit adott a magyar földhitelintézet, a mióta fön-áll. Így jelenték ezt a vasárnap közgyűlésen, a melyen gróf Dessewffy Aurél elnökölt. A fenti roppant összeg 10,821 adós fél közt osz-szen 90,237,802 frtonyvi követelése van künn; s fedezetül le van kötve 254,254,881 frt 68 kr. értékű ingatlan birtok. Az adósok elég pon-tosan fizetnek, mindössze is csak 397,535 frt-nyi hátralek van pór alatt. Tavaly 440 félnek 6,338,600 frt kölcsönt engedélyeztek s hatod fél milliónál többet tényleg folyóvá is tettek. Főnnakadások nem volt egy esetben sem, mi-vel az intézet zálogleveleinek elhelyezése nem ményé 291,365 frt 53 kr tiszta jövedelem s ezt egészben a tartalék-alaphoz csatolják, a mely immár 7,106,886 frt s hét krajczár.

Apró cseprő. — Okos ember. — Kedves szomszéd, miért biztosítja ön a házat és a butorát éppen az X. társaságnál. Ez a társulat sohasem fizet pór nélkül és így ön a legnagyobb kellemetlenségeknek lesz kitéve.

— Ugyan, kedves szomszéd. hogy be-szelhet már ilyet. Ha én a díjakat pontosan fizetem s a mellett szigoruan ügyelek arra, hogy nálam ne törhesen ki tűz, hát akkor mi bajom lehetne nekem?

Halvány... Halvány a fiatal asszony, Lilium lett rózsás arca Haladok nap tünő fénye A mosolygás, a pir rajta... — Eredj — eredj szöb vidékre Hol szebb a nap; a fák lombja, Megjön ottan régi kedved, Lásd az orvos is azt mondja!

Jön a level idők mulva: „Rózsaszímben látok mindent, Várj csak, várj óh! én szerelmem, Boldogok leszünk mi ott lent!“ S a férj szivdobogva várja, Áldja Isten s a jó sorsot... Jön a vonat lassan-lassan És kitesznek egy — koporsót!

Hangtalanul, szóztalanul Ráesik a hideg fára... Késő este — kora reggel, Megtört ember — öreg ember A vonatot — várja — várja! Aszalay Dániel.

Fényleni soknak legfőbb cédja, nem haz-nádni. — Széchenyi.

A hitelgő nem hozzd, hanem rangodhoz beszéld. — Galba.

Hizelgés a nagy szerencse társa. — Vellejus.

Debr. Színház.

Holnap, szerdán, március 28-án, Vizváry Gyula ur 3-ik vendégtájkátékát adják:

STERN IZSAK.

Felelős szerkesztő Gáspár Imre Kiadó Kutas Imre

Megérkeztek

a legújabb divatu tiszta gyapjából készült

tavaszi és nyári „BRASSÓI“ gyapjuszövetek,

melyek finomság és tartósság tekintetében minden más kül- és bel-földi gyártmányt felülmulnak.

A n. é. közönség minél töme-gesebb látogatását kéri

BIEDERMANN E. és FIA, a „Brassói“ posztgyáraknak kizárólagoz elárúsítói,

Hol egyszersmind miként a mult évben, ugy ez idő sze-rint is a raktáron levő kül-földi gyapjuszövetek teteme-sen leszallított árak mellett árusittatnak el, ugy, hogy már

2 frt 90 krért

egy egész öltönynek való brünni tiszta gyapjuszövet kapható.

